

УДК 35:332.146.2:911.375.1]-027.21

В. С. Колтун,
д. держ. упр., професор, в. о. завідувача кафедри регіональної політики,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: 0000-0001-8432-873X

О. П. Бабінець,
аспірант кафедри регіональної політики, Навчально-науковий
інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: 0000-0001-9546-1333

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.18.59

УРБАНІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АНАЛІЗ

V. Koltun,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Acting Head of the Department of Regional Policy,
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service
of the Taras Shevchenko National University of Kyiv

O. Babinets,
Postgraduate student of the Department of Regional Policy, Educational and Scientific Institute
of Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko National University of Kyiv

URBANIZATION AND ITS IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF PUBLIC MANAGEMENT: CONCEPTUAL-CATEGORICAL APPARATUS

Статтю присвячено актуалізації понятійно-категорійного апарату урбанізації в контексті її впливу на розвиток публічного управління. Проаналізовано основні сучасні підходи науковців до визначення поняття урбанізації. Виявлено, що урбанізація залишається однією з найважливіших тенденцій та мегатрендів розвитку світової економіки і глобального суспільства. Показано, що урбанізаційні зміни можуть створювати низку викликів, перед якими постає система публічного управління. Констатовано, що вивчення урбанізації в контексті її впливу на розвиток публічного управління є актуальним. Запропоновано авторське трактування феномена "урбанізація" з позиції його впливу на публічне управління. Встановлено, що урбанізація є глобальним історичним процесом, який (окрім зростання частки міського населення та підвищення значущості міст і міського життя в розвитку суспільства) характеризується концентрацією економічного, демографічного, фінансового, соціального, культурного та політичного потенціалу, має значний вплив на умови і спосіб життя, навколишнє середовище, сталий розвиток і зумовлює нові вимоги та засади просторового планування життєздатності населених пунктів. На підставі аналізу підходів до визначення поняття урбанізації виокремлено такі її основні особливості: глобальний та історичний характер; збільшення кількості міст і зростання частки міського населення; підвищення ролі міст; розширення площ урбанізованих територій; вплив на природне середовище, соціально-економічні відносини та спосіб життя людей. Встановлено, що дослідження взаємовпливів процесів розвитку публічного управління та урбанізації набуває все більшої актуальності задля забезпечення сталого розвитку міст та інших територій. Перспек-

тиви подальших досліджень можуть стосуватися пошуку ефективних механізмів публічного управління в умовах урбанізаційних змін задля забезпечення сталого розвитку територій шляхом максимального використання потенціалу урбанізації з одночасною мінімізацією її негативного впливу.

The article is devoted to actualization of the conceptual-categorical apparatus of urbanization in the context of its impact on the development of public management. The main modern approaches of scientists to the definition of the term "urbanization" are analyzed. It has been revealed that urbanization remains one of the most important trends and megatrends of the development of the world economy and global society. It has shown that urbanization change can create a number of challenges facing the public management system. It has stated that the study of urbanization in the context of its impact on the development of public management is relevant. The author's definition of the phenomenon "urbanization" from the standpoint of its impact on public management is proposed. It has been established that urbanization is a global historical process, which (in addition to rising the share of urban population and increasing the importance of cities and urban life in society) is characterized by concentration of economic, demographic, financial, social, cultural and political potential. Besides urbanization has a significant impact on living conditions, environment, and sustainable development and determines the new requirements and principles of spatial planning of viability of settlements. Based on the analysis of approaches to defining the concept of urbanization, its main features (such as global and historical character; increasing the number of cities and rising the share of urban population; increasing the role of cities; expansion of urban areas; impact on the environment, socio-economic relations and people's way of life) are highlighted. It has been established that the study of the interaction of the processes of development of public management and urbanization is becoming increasingly important to ensure sustainable development of cities and other areas. Prospects for further research may relate to the study of effective mechanisms of public management in the context of urbanization change to ensure sustainable development of territories based on the maximum use of the potential of urbanization while minimizing its negative impact.

Ключові слова: урбанізація, публічне управління, сталий розвиток, урбанізаційні зміни, розвиток міст, ефективні механізми публічного управління.

Key words: urbanization, public management, sustainable development, urbanization change, urban development, effective mechanisms of public management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У XXI ст. урбанізаційні процеси стали глобальним трендом суспільного розвитку. Відповідно до інформативного звіту Світового банку [1] у 2018 році міське населення становило 55 % від загальної частки мешканців планети. При цьому частка міського населення постійно збільшується, що свідчить про динамічне зростання урбанізованих територій. Сталий розвиток міст та спільнот був включений до Цілей сталого розвитку ООН, затверджених на Саміті ООН у вересні 2015 року та відображених у Підсумковому документі Саміту "Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року". Швидкі темпи та незворотність урбанізаційних змін формують ряд викликів, перед якими постає система публічного управління, що у свою чергу обумовлює необхідність її трансформації. Вивчення урбанізації в контексті її впливу на розвиток публічного управління, яке, за визначенням Д.Кілінга, являє собою "пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики" [2, с. 15], є актуальним та важливим для досягнення однієї з глобальних цілей сталого розвитку, яка передбачає забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Урбанізація як глобальний феномен досліджувалася низкою вітчизняних і зарубіжних вчених, а саме: О. Балуєва, А. Баранов, А. Буряченко, В. Вагін, Л. Ван ден Берг (L. Van den Berg), І. Гукалова, В. Матвєєва, Н. Омельченко, Ю. Півоваров, С. Сассен, С. Уочтер (S. Wachter), П. Холл (P. Hall), М. Хуссаїн (M. Hussain), Т. Чемпіон (T. Champion) та ін. Окремі аспекти урбанізаційних процесів та проблемні питання розвитку публічного управління в контексті забезпечення сталого розвитку міських територій висвітлили у своїх працях багато українських та зарубіжних науковців, серед них: М. Аверкіна, А. Аллен (A. Allen), О. Балуєва, А. Буряченко, Я. Гейл (J. Gehl), С. Гречана, В. Засадко, Т. Заставецький, Д. Кілінг, Г. Комарницька, Д. Котенок, С. Леманн (S. Lehmann), К. Мезенцева, Г. Макгрєнехем (G. McGranahan), О. Оболенський, Ю. Пітюренко, Р. Реджістер (R. Register), Д. Саттервайт (D. Satterthwaite), Л. Сергієнко, О. Топчієв та інші. Водночас нині серед науковців відсутній єдиний підхід до дефініції поняття "урбанізація". Також ґрунтовно не досліджувалися взаємовпливи процесів розвитку публічного управління та урбанізації.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є уточнення дефініції поняття урбанізації задля визначення впливу зазначеного феномену на розвиток публічного управління.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сучасні науковці, як правило, розглядають урбанізацію з різних аспектів — соціального, економічного, географічного, демографічного та ін. Різні підходи до трактування цього поняття пов'язані переважно з науковою спеціалізацією та світоглядними переконаннями вчених. При цьому більшість дослідників визначають урбанізацію як незворотний історичний, глобальний і багатогранний процес.

Зокрема, В. Матвєєва називає урбанізацію одним із мегатрендів розвитку світової економіки і глобального суспільства, що визначає їх сучасний та перспективний розвиток [3, с. 13].

У свою чергу Л. Ван ден Берг визначає урбанізацію як процес швидкого зростання чисельності міського населення, збільшення концентрації населення, робочих місць, виробництва, сфери послуг у головному місті (метрополісі), в той час як довколишні населені пункти втрачають своїх мешканців [4, с. 16].

В.В. Вагін трактує урбанізацію як у вузькому розумінні (зростання міського населення та розростання міст), так і в широкому розумінні (історичний процес підвищення ролі міст і міського способу життя в розвитку суспільства) [5].

Подібна дефініція цього терміна викладена в 11-томному Словнику української мови, де урбанізація тлумачиться як "історичний процес швидкого зростання старих і появи нових міст та підвищення їхньої ролі в економічному й культурному житті суспільства" [6, с. 474].

Такий підхід у визначенні сутності урбанізації використовують також І.В. Гукалова та Н.В. Омельченко, які розглядають цю категорію в понятійній площині соціальної географії: "урбанізація — це всебічний процес підвищення значимості міст у житті суспільства, результатом якого є відносне збільшення міського населення і формування ієрархічної системи міських поселень як центрів поширення міських способу, умов життя населення і міської культури у конкретних суспільно-географічних умовах" [7, с. 104].

Водночас Н.В. Омельченко визначає урбанізацію як "багатогранний і дуже неоднозначний процес, який (окрім збільшення частки міського населення та інтенсивного формування міст як особливого типу поселень із великою кількістю людей, зосереджених у відносно обмеженому просторі) несе із собою трансформацію всієї просторово-структурної організації життя населення" [8, с. 59]. При цьому, на думку зазначеної дослідниці, "результативність урбанізації доцільно оцінювати за допомогою категорії "урбанізованість", якою характеризується рівень розвитку і поширення міського життя як такого, стану населення і середовища буття людей, досягнути в результаті урбанізації" [9, с. 6]. Таким чином, у визначенні сутності урбанізації Н.В. Омельченко зміщує акцент на соціокультурний вимір, який передбачає зміну якості життя, замість демографічного, який спирався переважно на кількісні показники міського населення.

Подібним чином трактує сутність урбанізації Т.Б. Заставецький, зазначаючи, що урбанізація — процес, який виявляється не тільки в збільшенні частки міського населення та зростанні ролі міст у розвитку регіону, але й у впливі міст на спосіб життя людей, їхню життєдіяльність, а також на існування всієї зони, прилеглої до міста [10, с. 41—45].

Дещо розширює сутність цього феномена Ю.Л. Півоваров, який розглядає урбанізацію як історичний процес зростання ролі міст, міського способу життя і міської культури у розвитку суспільства, пов'язаний із просторовою концепцією діяльності у порівняно нечисленних центрах і ареалах переважно соціально-економічного розвитку [11, с. 16].

Цікавим є економічний підхід до висвітлення сутності урбанізації. Зокрема, в Економічному словнику міститься таке тлумачення згаданої категорії: "урбанізація (англ. urbanization) — зосередження промисловості, інших галузей народного господарства та населення в містах і пов'язане з цим підвищення ролі міст у розвитку суспільства, розширення сфери так званого міського стилю життя з комунікаціями, доступом до культури, збільшенням густоти населення і контактів між людьми" [12, с. 324].

З економічного аспекту розглядається сутність урбанізації А.В. Барановим, який визначає її як "історичний процес виникнення, зростання людності і числа міст, концентрацію в них економічного потенціалу", що супроводжується підвищенням ролі міст в житті суспільства та розповсюдженням системи міського розселення [13, с. 150].

А.Є. Буряченко трохи ширше трактує згаданий феномен, зазначаючи, що його треба розуміти не тільки як зростання міст і збільшення чисельності міського населення, але і як "новий етап розвитку суспільства, який характеризується концентрацією економічного, демографічного та політичного потенціалу, що дає змогу концентрувати та контролювати значні обсяги фінансових ресурсів, створювати нові технології, нові види послуг, здійснювати інноваційну діяльність" [14, с. 87].

О.Г. Топчієв розглядає урбанізацію як процес, який зумовлює розвиток міст у часі, коли еволюціонують соціально-економічні функції міст, змінюються суспільні потреби до якості міського середовища та з'являються нові вимоги і засади просторового впорядкування міст [15, с. 265].

Міждисциплінарний підхід до визначення поняття урбанізації пропонує М. Хуссейн, який вважає, що цей феномен, зважаючи на його складність, має характеризуватися з демографічного, економічного, соціального, морфологічного та функціонального аспектів. На його думку, урбанізовані спільноти, у яких проживає більшість населення, об'єднуючись у міста й містечка, є новим фундаментальним кроком людської еволюції [16].

Подібний підхід до трактування урбанізації використовує і Л.В. Сергієнко, яка розглядає цю категорію як глобальний процес, що характеризується підвищенням ролі міст у розвитку суспільства, та впливає на природне середовище, сільські поселення, розвиток країни, соціально-економічні відносини і спосіб життя людей [17, с. 210].

У зв'язку з динамічним зростанням частки міського населення та збільшенням ролі міст питання урбанізації постало на порядку денному різних всесвітніх організацій. Однак, зважаючи на багатовекторність і складність цього феномену, навіть на глобальному рівні відсутній єдиний підхід до трактування цього поняття.

Зокрема, ВООЗ визначає урбанізацію як одну з провідних світових тенденцій XXI ст., що має значний вплив на здоров'я. На думку ВООЗ, світ має сьогодні унікальну можливість керувати урбанізацією та іншими основними тенденціями розвитку міст, з тим щоб захищати та зміцнювати здоров'я [18].

Департамент з економічних і соціальних питань ООН (United Nations, Department of Economic and Social Affairs) розглядає урбанізацію як глобальний феномен, який змінює ландшафт поселення людей та має значний вплив на умови життя, навколишнє середовище і розвиток. У звіті цієї організації за 2018 рік під назвою "Світові перспективи урбанізації. Огляд-2018" (World Urbanization Prospects: The 2018 Revision), зазначено, що урбанізація тісно пов'язана з трьома вимірами сталого розвитку: економічним, суспільним та екологічним. При цьому наголошується, що добре керована урбанізація (серед інших чинників) у довгостроковій перспективі може допомогти максимізувати переваги агломерації, мінімізуючи деградацію навколишнього середовища та інші потенційні несприятливі наслідки все більшої кількості мешканців міст [19].

Отже, урбанізація являє собою глобальний та багатовекторний процес, підходи до визначення якого різняться в залежності від наукових напрямків і дисциплін.

Проаналізувавши різні підходи до трактування сутності урбанізації, вважаємо за доцільне виділити такі її головні особливості:

- 1) глобальний та історичний характер;
- 2) збільшення кількості міст і зростання частки міського населення;
- 3) підвищення ролі міст;
- 4) розширення площ урбанізованих територій;
- 5) вплив на природне середовище, соціально-економічні відносини та спосіб життя людей.

З огляду на те, що наразі на порядку денному відомих всесвітніх організацій постало питання так званої "добре керованої урбанізації", а також зважаючи на необхідність досягнення цілі 11 "Сталий розвиток міст та спільнот", яка включена до Цілей сталого розвитку ООН, усе актуальнішою стає доцільність розглядати урбанізацію з позицій її впливу на розвиток процесу публічного управління.

Гордон Макгренахем і Девід Саттервайт (Gordon McGranahan, David Satterthwaite) зазначали, що з перспективи сталого розвитку урбанізація надає багато можливостей для прогресу. Однак продуктивні сили міста також потребують підтримки місцевих та національних урядів [20, с. 5].

Як зазначають різні дослідники, у процесі урбанізації здійснюється як позитивний, так і негативний вплив на сталий розвиток. Наслідками позитивного впливу може стати залучення інвестицій, розвиток інновацій, людського капіталу, підвищення життєздатності та якості життя.

Водночас урбанізаційні процеси можуть спричиняти екологічні, економічні й соціальні проблеми. Серед них — забруднення навколишнього природного середовища, зростання рівня злочинності, погіршення якості життя на сільських територіях тощо.

Для розв'язання зазначених вище проблем має бути вироблена чітка публічна політика та прийняті публічно-управлінські рішення, у результаті впровадження яких буде забезпечено сталий розвиток територій в умовах урбанізаційних змін.

Л.В. Сергієнко розглядає поняття урбанізації для цілей публічного управління та адміністрування як "процес зміни екологічного, економічного, соціального, гуманітарного та культурного середовищ співіснування людей як у містах, так і у селах, що обумовлені збільшенням кількості міського населення, концентрацією ресурсів та капіталу у містах" [21].

Погоджуємося з таким трактуванням сутності урбанізації з точки зору її впливу на розвиток публічного управління, однак вважаємо за доцільне доповнити його і розширити.

О.Оболєнський розглядає публічне управління як здійснення сукупності раціональних (тобто запрограмованих і виокремлених за певними ознаками із можливих з урахуванням стану зовнішнього середовища) впливів на функціонування та розвиток колективу людей на основі програми управління та інформації про поведінку та стан об'єкта управління, спрямованих на підтримку, поліпшення та розвиток об'єкту управління для досягнення наперед визначеної сукупності цілей [22, с. 5].

Зважаючи на згадані вище трактування феномену урбанізації та категорії публічного управління, доцільно сформулювати авторське визначення поняття "урбанізація" з позиції її впливу на розвиток публічного управління.

Урбанізація — це глобальний історичний процес, який (окрім зростання частки міського населення та підвищення значущості міст і міського життя в розвитку суспільства) характеризується концентрацією економічного, демографічного, фінансового, соціального, культурного та політичного потенціалу, має значний вплив на умови і спосіб життя, навколишнє середовище, сталий розвиток і зумовлює нові вимоги та засади просторового планування життєздатності населених пунктів.

Безперервні й незворотні процеси урбанізації впливають на розвиток публічного управління, зумовлюючи його трансформаційні зміни в ході подолання нових викликів і проблем. Таким чином, дослідження взаємовпливів процесів розвитку публічного управління та урбанізації набуває все більшої актуальності задля забезпечення сталого розвитку міст та інших територій.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У результаті актуалізації понятійно-категорійного апарату урбанізації в контексті її впливу на розвиток публічного управління з'ясовано, що серед сучасних дослідників відсутнє одностайне трактування цього феномена.

У результаті аналізу різних підходів до визначення згаданого поняття виокремлено такі основні особливості урбанізації: глобальний та історичний характер; збільшення кількості міст і зростання частки міського населення; підвищення ролі міст; розширення площ урбанізованих територій; вплив на природне середовище, соціально-економічні відносини та спосіб життя людей.

Уточнено категорію "урбанізація" з позиції її впливу на розвиток публічного управління. Запропоновано таке визначення цього феномена: "Урбанізація — це глобальний історичний процес, який (окрім зростання міського населення та підвищення значущості міст і міського життя в розвитку суспільства) характеризується концентрацією економічного, демографічного, фінансового, соціального, культурного та політичного потенціалу, має значний вплив на умови і спосіб життя, навколишнє середовище, сталий розвиток і зумовлює нові вимоги та засади просторового планування життєздатності населених пунктів".

Перспективи подальших досліджень можуть стосуватися пошуку ефективних механізмів публічного управління в умовах урбанізаційних змін задля забезпечення сталого розвитку територій шляхом максимального використання потенціалу урбанізації з одночасною мінімізацією її негативного впливу.

Література:

1. World Bank. World Development. URL: <http://wdi.worldbank.org/table/3.12#> (дата звернення: 04.09.2021).
2. Keeling D. Management in Government. London : Allen & Unwin, 1972.
3. Матвієєва В. Урбанізація та інновації: взаємний вплив і шляхи розв'язання спільних проблем. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. РОЗДІЛ І. Теоретико-методологічні основи міжнародних відносин і зовнішньої політики. 2014. № 14. С. 13—20.
4. Van den Berg L., Drewett R., Klaassen L.H., Rossi A., Vijverberg C.H.T. Urban Europe: a study of growth and decline. New York — Oxford : Pergamon Press, 1982. 162 p.
5. Вагин В. Социология города. Москва, 2007. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Vagin/01.php (дата звернення: 05.09.2021).
6. Словник української мови: в 11 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наук. думка, 1970—1980. Т. 10. С. 474.
7. Гукалова І.В., Омельченко Н.В. Категорія "урбанізація" у понятійній площині соціальної географії та інших наук. Вісник Одеського національного університету. Серія : Географічні та геологічні науки. 2015. Т. 20, Вип. 2 (25). 190 с.
8. Омельченко Н. В. Вивчення феномена урбанізації в сучасних соціально-географічних дослідженнях. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. Херсон, 2014. № 1. С. 59—62.
9. Омельченко Н.В. Урбанізація в контексті якості життя населення (на прикладі Херсонської області) : автореф. дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02. Київ, 2018. 20 с.

10. Заставецький Т.Б. Система міських поселень агропромислового регіону в умовах трансформації суспільства : монографія. Тернопіль, 2005. 180 с.

11. Пивоваров Ю.Л. Основы геоурбанистики : Учеб. пособие для студентов. Москва : Владос, 1999. 232 с.

12. Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. Економічний словник. Київ : Кондор, 2006. 356 с.

13. Баранов А.В. Социально-демографическое развитие крупного города. Москва : Финансы и статистика, 1981. 191 с.

14. Буряченко А.Є. Урбанізація в контексті фінансового, демографічного та соціального розвитку. Вчені записки : зб. наук. праць. Київ : КНЕУ, 2013. Вип. 15. 208 с.

15. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика. Одеса : Астропринт, 2005. 632 с.

16. Hussain M., Imityaz I. Urbanization Concepts : dimensions and factors. Int J Recent Sci Res. 2018. № 9 (1). P. 23513—23523. DOI: <http://dx.doi.org/10.24327/ijrsr.2018.0901.1483>

17. Сергієнко Л.В., Войціцька К.М. Сутність, особливості та стадії розвитку урбанізації. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 4. С. 207—213.

18. Urban health. URL: <https://www.who.int/health-topics/urban-health> (дата звернення: 05.09.2021).

19. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision. New York : United Nations, 2019. URL: <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Report.pdf> (дата звернення: 05.09.2021).

20. McGranahan G. and Satterthwaite D. Urbanisation concepts and trends. London : IIED Working Paper, 2014. URL: <http://pubs.iied.org/10709IIED> (дата звернення: 05.09.2021).

21. Сергієнко Л.В. Розвиток публічного управління в контексті урбанізаційних змін. Електронний журнал "Державне управління: удосконалення та розвиток", 2020. № 1. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/1_2020/36.pdf (дата звернення: 04.09.2021).

22. Публічне управління: шляхи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Київ, 26 листоп. 2014 р. Київ : НАДУ, 2014. Т. 2. 272 с.

References:

1. World Bank (2018), "World Development Indicators", available at: <http://wdi.worldbank.org/table/3.12#> (Accessed 04 Sept 2021).
2. Keeling, D. (1972), Management in Government, Allen & Unwin, London, UK.
3. Matvieieva, V. (2014), "Urbanization and innovations: mutual impact and the ways of solving common problems". Naukovyj visnyk Skhidnoevropejs'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky. ROZDIL I. Teoretyko-metodolohichni osnovy mizhnarodnykh vidnosyn i zovnishn'oi polityky, vol. 14, pp. 13—20.
4. Van den Berg, L. Drewett, R. Klaassen, L.H. Rossi, A. and Vijverberg, C.H.T. (1982), Urban Europe: a study of growth and decline, Pergamon Press, New York—Oxford, USA-UK.

5. Vagin, V. (2007), "Sociology of the city", available at: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Vagin/01.php (Accessed 05 Sept 2021).

6. Instytut movoznavstva (1970—1980), Slovnyk ukrains'koi movy [Ukrainian Dictionary], vol. 10, AN URSR, Instytut movoznavstva, Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.

7. Hukalova, I.V. and Omel'chenko, N.V. (2015), "The category of "urbanization" in the conceptual plane of social geography and other sciences", *Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu. Seriiia "Heohrafichni ta heolohichni nauky"*, vol. 20, no. 2 (25), 190 p.

8. Omel'chenko, N.V. (2014), "Study of the phenomenon of urbanization in modern socio-geographical studies", *Naukovyj visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Seriiia "Heohrafichni nauky"*, vol. 1, pp. 59—62.

9. Omel'chenko, N.V. (2018), "Urbanization in the context of quality of life (Kherson Oblast case study)", Ph.D. Thesis, Economic and Social Geography, Institute of Geography of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

10. Zastavets'kyj, T.B. (2005), *Systema mis'kykh poselen' ahropromyslovoho rehionu v umovakh transformatsii suspil'stva* [The system of urban settlements of the agro-industrial region in the conditions of society transformation], Ternopil', Ukraine.

11. Pivovarov, Ju. L. (1999), *Osnovy geourbanistiki* [Fundamentals of geourbanism], Vlados, Moscow, Russia.

12. Zavads'kyj, J.S., Osovs'ka, T.V. and Yushkevych, O.O. (2006), *Ekonomichnyj slovnyk* [Economic Dictionary], Kondor, Kyiv, Ukraine.

13. Baranov, A. V. (1981), *Social'no-demograficheskoe razvitie krupnogo goroda* [Socio-demographic development of a large city], *Finansy i statistika*, Moscow, Russia.

14. Buriachenko, A.Ye. (2013), "Urbanization in the context of financial, demographic and social development", *Zbirnyk naukovykh prats' "Vcheni zapysky"*, vol. 15.

15. Topchiiev, O. H. (2005), *Suspil'no-heohrafichni doslidzhennia: metodolohiia, metody, metodyky* [Socio-geographical research: methodology, methods, techniques], Astroprynt, Odesa, Ukraine.

16. Hussain, M. (2018), "Urbanization Concepts: dimensions and factors", *Int J Recent Sci Res*, vol. 9 (1), pp. 23513—23523. DOI: <http://dx.doi.org/10.24327/ijrsr.2018.0901.1483>

17. Serhiienko, L. V. and Vojsits'ka, K.M. (2019), "The essence, features and stages of urbanization", *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 4, pp. 207—213.

18. The official site of World Health Organization (2021), "Urban health", available at: <https://www.who.int/health-topics/urban-health> (Accessed 05 Sept 2021).

19. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2019), "World Urbanization Prospects. The 2018 Revision", available at: <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Report.pdf> (Accessed 05 Sept 2021).

20. McGranahan, G. and Satterthwaite, D. (2014), *Urbanisation concepts and trends*, IIED Working Paper, London, UK, available at: <http://pubs.iied.org/10709IIED> (Accessed 05 Sept 2021).

21. Serhiienko, L.V. (2020), "Development of public administration in the context of urban change", *Elektronnyj*

zhurnal "Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok", [Online], vol. 1, available at: http://www.dy-nayka.com.ua/pdf/1_2020/36.pdf (Accessed 04 Sept 2021).

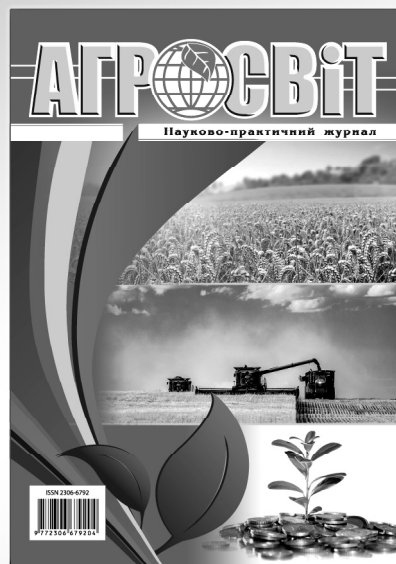
22. The National Academy for Public Administration under the President of Ukraine (2014), *Publiche upravlinnia: shliakhy rozvytku: Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii za mizhnarodnoiu uchastiu* [Public management: ways of development: materials of scientific practice. conf. for international. participation], The National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine, 272 p.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2021 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292